

Not: Belediye bağlı kuruluşlarındaki yönetim kurulu üyelerinin görev süresinin başlama ve bitiş tarihleri hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĐI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-5336945

22/12/2022

Konu: Yönetim Kurulu Üyelerinin Görev
Süresinin Başlama ve Bitiş Tarihleri

.....SU VE KANALİZASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 21.12.2022 tarihli ve 55149092-900-135830 sayılı yazı.

Genel Müdürlüğünüzde yönetim kurulu üyelerinin göreve başlama tarihi olarak atanma tarihinin mi yoksa tebliğ tarihinin mi esas alınacağına ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiğı üzere, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun;

7 nci maddesinde, “Yönetim Kurulu bir başkanla beş üyeden oluşur.

Büyük Şehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder.

Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. **Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.**

Yönetim Kuruluna atanan üyelerin hizmet süresi 3 yıldır. Süresi dolanlar yeniden atanabilirler. Bir üyeliğın herhangi bir sebeple boşalması halinde, yerine atananlar daha önceki üyenin süresini tamamlarlar. Yönetim Kuruluna atanacak olanların İSKİ'nin konusuna giren teknik işlerde, yöneticilikte veya işletmecilikte uzmanlaşmış bulunmaları ve uzmanlıklarına uygun yüksek öğrenim görmüş olmaları gerekir.

Üyeler, Devlet memurlarına ilişkin mevzuatta yer alan istisnalar dışında, özel ya da kamu sektöründe başka bir görev alamazlar. Genel, katma ve özel bütçeli idarelerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin kadrolarından yönetim kuruluna getirilenler asıl görevlerinden maaşsız izinli sayılırlar. Bu kimselerin memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve yükümlülükleri saklıdır. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde fiili hizmet olarak hesaba katılacağı gibi bunlardan izinli oldukları sırada terfi hakkını kazananlar, başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın terfi ettirilirlir.

Yönetim Kurulu üyelerinin ücretleri izinli sayıldıkları kurumlarda ellerine geçen ücretlerden daha az olursa, aradaki fark tazminat olarak kendilerine ödenir.” hükmü,

Ek 5 inci maddesinde ise, “Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır.” Hükmü yer almaktadır.

2560 sayılı Kanunda yönetim kurulu üyelerinin atanmalarına ilişkin düzenleme bulunmakla birlikte göreve başlamaya ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Benzer bir konuya ilişkin olarak (mülga) Devlet Personel Başkanlığının 3/2/2018 tarihli ve 31292642-622.02-E.847 görüş yazısında şu açıklamalara yer verilmiştir; “ Bu nedenle konunun, genel olarak idari işlemlerin tamamlandığı (tekemmül ettiği), yürürlüğe girdiğı, hüküm ve sonuçlarını ortaya koyduğu tarihlere dair genel uygulamanın ortaya konması suretiyle incelenmesi uygun olacaktır.

Bu konuda Türk idare hukuku öğretisinde iki farklı görüşe rastlanmaktadır. Birinci görüşe göre (ki çoğunluk görüşünü yansıtmaktadır); idari işlemler yetkili makamlarca usulüne uygun olarak imza edilmekle tamamlanmış olur (tekemmül eder) ve yürürlüğe girer. Ancak bu işlemlerin ilgilileri ve üçüncü kişiler hakkında hüküm ifade ve tesir icra edebilmesi için tebliğ ya da yayın yolu ile onlara

duyurulması gerekmektedir. Yani yayın veya tebliğ işlemin ilgililer ve üçüncü kişileri etkileme koşuludur. Buna göre idari işlemler yapıldığı tarihte muteberiyet kazanırlar, fakat duyurulmadıkça ilgilileri üzerinde etki doğurmazlar, hak yaratmazlar, yükümlülük çoğaltmazlar. Özellikle yükümlendirici idari işlemler için bu kuralın istisnası bulunmamaktadır. Yararlandırıcı (ilgili lehine) idari işlemler ise henüz işlem ilgiliye duyurulmamış olsalar bile, imza anında ilgililerin bu işlemde yararlanabileceği kabul edilmektedir.

Bu görüşü destekleyen yargı kararları mevcuttur. Yüksek Seçim Kurulunun 23/5/1964 tarihli ve 1444 sayılı Kararında; düzenleyici işlemin yayınlanmasının bir geçerlilik koşulu olarak yasaca açıkça öngörülmediği hallerde, işlemin yetkili organın imzasıyla kesinleşeceği belirtilmiştir. Danıştay Dava Daireleri Kurulunun 6/12/1974 tarihli ve E:1973/116, K:1974/758 sayılı Kararında; "Oysa ki sübjektif idari tasarruflar (kararlar, işlemler) icrailik vasfını bünyelerinde taşırlar. Bu nedenle bir idari karar itihaz edildiği anda ilgili hakkında hüküm ifade etmeye başlar" denilmiştir. (Benzer kararlar; Danıştay içtihadı Birleştirme Kararı, 1.6.1951, E.51/31, K.51/288; Danıştay DDK. 12.10.1973, E.1972/125, K.1973/618; Danıştay 12.Dairesi, 7.6.1976, E.1974/1427, K.1976/1319.)

Diğer görüşe göre, idari işlemlerin tamamlanması için yayın veya bildirim zorunludur ve bu işlemler hukuki sonuçlarını yayın ve bildirim anında doğururlar. Yani idari işlemlerde yazılı bildirim, tamamlanmış ve yürürlüğe girmiş bir idari işlemin ilgilileri hakkında uygulanabilmesinin bir koşulu değil, işlemin tamamlanması ve yürürlüğe girmesi için zorunlu bir tamamlayıcı işlem niteliğindedir. (Bu görüşü destekleyen kararlar genel olarak; Danıştay DDK., 6.10.1970, E.1966/292, K.1976/537; Danıştay 5.Dairesi, 12.10.1971, E.1970/2422, K.1971/5878, Danıştay 8. Dairesi, 31.5.1972, E. 1971/4064, K.1972/2056; Danıştay 10. Dairesi, 27.11.1974, E.1972/2519, K.19 4/2722)

Görüleceği üzere Danıştay bu görüşlerden birini kesin olarak kabul etmiş değildir. Uygulamada Danıştay'ın, idari işlemlerin yetkili makamlarca kabul ve imza edilmekle tamamlanmış olacağını kabul eden çeşitli kararları olduğu gibi, bunun tam tersine idari işlemlerin tamamlanabilmesi ve hukuki sonuçlarını doğurabilmesi için yayın veya bildirim zorunlu olduğu şeklinde kararlarına rastlamak da mümkündür.

Anayasamızın 124 üncü maddesinde; "Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Hangi yönetmeliklerin Resmi Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir." hükmüne yer verilmiştir. Buradan, bir idari işlem türü olan yönetmeliklerin yayınlanmadan önce tekemmül edeceği anlaşılmaktadır.

Yine Anayasanın 125 inci maddesinin üçüncü fıkrasında; "İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar." hükmüne, 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7 nci maddesinde; " 1. Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür.

2. Bu süreler;

a) İdari uyuşmazlıklarda; yazılı bildirim yapıldığı, Tarihi izleyen günden başlar.

3.Adresleri belli olmayanlara özel kanunlarındaki hükümlere göre ilan yoluyla bildirim yapılan hallerde, özel kanununda aksine bir hüküm bulunmadıkça süre, son ilan tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün sonra işlemeye başlar.

4. İlanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresi, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlar. Ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler... " hükmüne yer verilmiştir. Görüleceği üzere, Anayasa'da ve 2577 sayılı Kanunda, idari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihine bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; idari işlemlerin idare adına irade açıklamaya yetkili olan makamlarca imza edildiği anda tamamlandığı hususu ile hukuka uygunluk karinesi ve idari işlemlerin icrailiği ilkeleri göz önüne alındığında; mevzuatta yer alan istisnai haller

dışında, idari işlemlerin tesis edildikleri tarihte geçerlik kazanacağı, ancak duruma göre tebligat veya yayın tarihinden itibaren ilgilileri üzerinde hüküm ve sonuçlarını ortaya çıkaracağı kabul edilebilir. Dolayısıyla ilgisine duyurulmamış bir işlem hukuken var kabul edilebilmekle birlikte, herhangi bir yükümlülük ortaya koymayacaktır.

Keza Türk Dil Kurumu sözlüğünde "yürürlük" kelimesi; "gereğinin yapılır olması durumu" şeklinde tanımlanmış, "meriyet" kelimesiyle eş anlamlı gösterilmiştir. Meriyet ise, vücut bulmuş bir şeyin uygulama sahasına girmesi olarak, ifade edilebilir. Buna göre, meri olmak ile; vücut bulmak yani tekemmül etmek farklı manalardadır.

Yine Danıştay 8. Dairesinin 1/3/2004 tarihli ve E: 2003/5276, K: 2004/970 sayılı Kararı; "Sübjektif idari işlemlerin ilgililer bakımından hukuksal sonuç doğurabilmesinin temel koşulu işlemin yöneldiği kişiye yazılı olarak tebliğ edilmesidir. Bu nitelikteki bir tebliğin yapılmaması durumunda işlemin o kişi bakımından hukuksal sonuç doğurduğundan bahsedilemez." da bu görüşü destekler niteliktedir."

Bu itibarla, Kurumunuz yönetim kurulu üyelerinin,

- Görev sürelerinin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı tarafından atandığı tarihte başlayacağı ve bu tarihten itibaren üçüncü yılın son gününe kadar görev yapabilecekleri,

- İlgililerin göreve başlama tarihinin "atama onayının" kendilerine duyurulduğu tarih olması gerektiği,

- Bu minvalde, 15/11/2019 tarihli ve 269740 sayılı Bakanlık Onayı ile yönetim kurulu üyeliğine ataması yapılan ilgilinin 3 yıllık görev süresinin 15/11/2019 tarihinde başlayacağı; ilgiliye bu atama işlemi 21/11/2019 tarihinde tebliğ edildiğinden göreve başlayışının bu tarih olarak esas alınması gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü